

Sygn. akt I C 1164/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 marca 2013 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Ewa Rudkowska – Ząbczyk

Protokolant: Marcin Guzik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 marca 2013 r. we W.

sprawy z powództwa **W. B.**

przeciwko **Skarbowi Państwa - Dyrektorowi (...) we W.**

o **zapłatę**

I. oddala powództwo;

II. nie obciąża powoda obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania na rzecz strony pozwanej;

III. brakującymi kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 25 lipca 2012 r., uzupełnionym pismem z dnia 10 sierpnia 2012 r. (k. 28) powód W. B. wniósł o zasądzenie od strony pozwanej Skarbu Państwa – (...) w O. łącznie kwoty 534 402,80 zł.

W uzasadnieniu powyższego żądania powód podniósł, że został „oskarżony o nieodpłatne wydzierżawienie (...) W. B. obiektów i urządzeń spółki z o.o. (...). Z tego powodu powód został obciążony podatkiem dochodowym za 2002 r. w wysokości 40 032,55 zł, a za 2003 r. podatkiem dochodowym w wysokości 18 487,00 zł. Wskazał, że kontrola podatkowa została wszczęta w 2006 r., podczas gdy powód przestał być „właścicielem” powyższych „firm” już w 2004 r. Podniósł, że niedawno uzyskał dostęp do dokumentacji obydwu zakładów i dopiero w niniejszej sprawie może udowodnić swoją „niewinność w tendencyjnie przeprowadzonej kontroli, która pomija istotne fakty, produkując oskarżenie na domysłach i wybujałej fantazji kontrolujących”. W dalszej części uzasadnienia żądania pozwu powód podniósł szereg faktów istotnych w jego ocenie dla oceny istnienia obowiązku podatkowego w zakresie ustalonego podatku dochodowego za lata 2002 i 2003.

W odpowiedzi na pozew wniesionej w dniu 18 września 2012 r. strona pozwana Skarb Państwa – (...) w O. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych na rzecz (...).

W uzasadnieniu powyższego żądania strona pozwana zaprzeczyła istnieniu bezprawności działań, szkody oraz związku przyczynowego. Podniosła, że powód do dnia dzisiejszego zalega ze spłatą swoich zobowiązań podatkowych określonych mu prawomocnymi i ostatecznymi decyzjami podatkowymi, przy czym przeciwko powodowi prowadzona jest egzekucja. Łączna wartość wyegzekwowanych od powoda środków wynosi 2 764,745 zł. Strona pozwana podniosła także, że w niniejszym postępowaniu powód nie może zweryfikować i doprowadzić do zmiany rozstrzygnięć podatkowych. Nie przysługuje mu także roszczenie o zwrot wyegzekwowanych kwot podatku.

Postanowieniem z dnia 10 grudnia 2012 r. Sąd zmienił oznaczenie statio fisci pozwanego Skarbu Państwa w ten sposób, że w miejsce (...)w O.oznaczył Dyrektora (...) we W..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Postanowieniem z dnia 24 lipca 2006 r. Dyrektor (...) postanowił wszcząć z urzędu postępowanie kontrolne wobec powoda w zakresie rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania do budżetu państwa podatku dochodowego od osób fizycznych za lata 2002 i 2003.

(dowód: postanowienie Dyrektora (...)nr (...)dnia 24 lipca 2006 r., k. 122; upoważnienie nr (...)(...) z dnia 24 lipca 2006 r., k. 121 i 123)

Po przeprowadzeniu postępowania kontrolnego Dyrektor (...) we W.określił dla powoda zobowiązanie podatkowe w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2002 r. w wysokości 43 007,00 zł oraz wysokość odsetek za zwłokę od zaległości powstałej z tytułu nie wpłaconych w terminie zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych w łącznej kwocie 4 830,00 zł.

(dowód: decyzja Dyrektora (...) we W.nr (...)z dnia 31 grudnia 2007 r., k. 124-137)

Po przeprowadzeniu postępowania kontrolnego Dyrektor (...) we W.określił dla powoda zobowiązanie podatkowe w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2003 r. w wysokości 38 504,00 zł oraz wysokość odsetek za zwłokę od zaległości powstałej z tytułu nie wpłaconych w terminie zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych w łącznej kwocie 3 876,00 zł.

(dowód: decyzja Dyrektora (...) we W.nr (...)z dnia 31 grudnia 2007 r., k. 139-151)

Decyzją z dnia 30 maja 2008 r. Dyrektor (...)we W.uchylił w całości decyzję z dnia 31 grudnia 2007 r. nr (...)organu podatkowego pierwszej instancji (Dyrektora (...) we W.) określającą zobowiązanie powoda w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2002 r. w wysokości 43 007,00 zł oraz odsetki za zwłokę od zaległości powstałej z tytułu niewpłaconych w terminie zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych w łącznej kwocie 4830,00 zł i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania.

(dowód: decyzja Dyrektora (...)we W.z dnia 30 maja 2008 r. nr (...) (...), k. 152-156)

Decyzją z dnia 30 maja 2008 r. Dyrektor (...)we W.uchylił w całości decyzję z dnia 31 grudnia 2007 r. nr (...)organu podatkowego pierwszej instancji (Dyrektora (...) we W.) określającą zobowiązanie powoda w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2003 r. w wysokości 38 504,00 zł oraz odsetki za zwłokę od zaległości powstałej z tytułu niewpłaconych w terminie zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych w łącznej kwocie 3876,00 zł i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania.

(dowód: decyzja Dyrektora (...)we W.z dnia 30 maja 2008 r. nr (...) (...), k. 157-161)

Decyzją z dnia 3 listopada 2008 r. Dyrektor (...) we W.określił powodowi zobowiązanie podatkowe w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2002 r. w wysokości 27 339,00 zł oraz odsetki za zwłokę od należnych zaliczek na podatek w łącznej kwocie 3562,00 zł.

(dowód: decyzja Dyrektora (...) we W.nr (...)z dnia 3 listopada 2008 r., k. 162-180)

Decyzją z dnia 14 listopada 2008 r. Dyrektor (...) we W.określił powodowi zobowiązanie podatkowe w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2003 r. w wysokości 30 600,00 zł oraz odsetki za zwłokę od należnych zaliczek na podatek w łącznej kwocie 2760,00 zł.

(dowód: decyzja Dyrektora (...) we W.nr (...)z dnia 14 listopada 2008 r., k. 181-198)

Decyzją z dnia 30 grudnia 2008 r. Dyrektor (...) we W. uchylił w całości decyzję organu podatkowego pierwszej instancji i określił zobowiązanie w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2002 r. w wysokości 20 258,00 zł oraz odsetki za zwłokę od zaległości powstałych w zaliczkach na podatek dochodowy od osób fizycznych za miesiące lipiec i wrzesień – grudzień 2002 r. w łącznej kwocie 2 989,00 zł.

(dowód: decyzja Dyrektora (...) we W.nr (...) (...) z dnia 30 grudnia 2008 r., k. 50-60)

Decyzją z dnia 11 lutego 2009 r. Dyrektor (...) we W. uchylił w całości decyzję organu podatkowego pierwszej instancji i określił zobowiązanie w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2003 r. w wysokości 19 747,00 zł oraz odsetki za zwłokę od zaległości powstałych w zaliczkach na podatek dochodowy od osób fizycznych za miesiące luty - kwiecień 2003 r. w łącznej kwocie 1 479,00 zł.

(dowód: decyzja Dyrektora (...) we W.nr (...) (...) z dnia 11 lutego 2009 r., k. 61-71)

Wyrokiem z dnia 23 września 2009 r. (...) Sąd Administracyjny we W. oddalił skargę powoda na decyzję Dyrektora (...) we W.nr (...) (...) z dnia 30 grudnia 2008 r. w przedmiocie określenia podatku dochodowego od osób fizycznych za 2002 r. oraz odsetek za zwłokę od zaległości za miesiące lipiec, wrzesień – grudzień 2002 r.

(dowód: wyrok (...) Sądu Administracyjnego we W.z dnia 23 września 2009 r., sygnatura akt I SA/Wr 250/09, k. 72-85)

Wyrokiem z dnia 23 września 2009 r. (...) Sąd Administracyjny we W. oddalił skargę powoda na decyzję Dyrektora (...) we W.nr (...) (...) z dnia 11 lutego 2009 r. w przedmiocie określenia podatku dochodowego od osób fizycznych za 2003 r.

(dowód: wyrok (...) Sądu Administracyjnego we W.z dnia 23 września 2009 r., sygnatura akt I SA/Wr 621/09, k. 86-93)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Z poczynionych przez Sąd ustaleń faktycznych wynika, że świadczenie pozwanego, którego spełnienia powód dochodzi w niniejszym postępowaniu, stanowi żądanie zapłaty odszkodowania i zadośćuczynienia za szkodę i krzywdę wyrządzoną mu przez wydanie ostatecznych decyzji podatkowych dotyczących określenia zobowiązania w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2002 r. i 2003 r. wraz z odsetkami za zwłokę od zaległości powstałych w zaliczkach na podatek dochodowy od osób fizycznych za określone miesiące 2002 r. i 2003 r. Zgodnie z art. 417¹ § 2 zd. 1 k.c. jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu ich niezgodności z prawem, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

Z powyższego wynika, że warunkiem odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną przez wydanie ostatecznej decyzji w postępowaniu podatkowym jest uprzednie stwierdzenie jej niezgodności z prawem we właściwym postępowaniu. Wynika z tego, że sąd rozpoznający roszczenie odszkodowawcze nie może samodzielnie ustalić niezgodności z prawem ostatecznej decyzji podatkowej. Stwierdzenie niezgodności z prawem ostatecznej decyzji administracyjnej (podatkowej) nastąpić może tylko według przepisów tego postępowania, w którym wydane zostało dane rozstrzygnięcie. Ustawodawca nie przewidział odrębnego postępowania, właściwego jedynie do stwierdzania niezgodności z prawem ostatecznych decyzji administracyjnych, jak to ma miejsce przy prawomocnych wyrokach (por. art. 424¹ i n. k.p.c.). Należy zatem przyjąć, że odnośnie ostatecznych decyzji podatkowych „postępowaniem właściwym”, o którym mowa w powołanym art. 417¹ § 2 k.c. jest postępowanie o wznowienie

postępowania podatkowego (art. 240 i n. ordynacji podatkowej) lub o stwierdzenie nieważności decyzji (art. 247 i n. ordynacji podatkowej).

W niniejszej sprawie powód nie przedstawił prejudykatu w postaci decyzji o stwierdzeniu nieważności spornych decyzji podatkowych lub o wznowieniu postępowań, w których zostały wydane. Jednocześnie wszystkie jego twierdzenia sprowadzały się do faktów, które powinny być wzięte pod uwagę przy określaniu zobowiązania w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2002 r. i 2003 r., a które jego zdaniem nie zostały uwzględnione przez organy podatkowe lub zostały ocenione w postępowaniu podatkowym w sposób niewłaściwy. Tak określona podstawa faktyczna powództwa nie może być przedmiotem rozpoznania Sądu w postępowaniu o naprawienie szkody albowiem procedowanie Sądu w tym zakresie oznaczałoby niedopuszczalną w procesie cywilnym ocenę prawidłowości ostatecznych decyzji podatkowych.

Z powyższych względów Sąd oddalił wnioski dowodowe powoda wnioskowane na okoliczność nieprawidłowości w zakresie określenia wysokości podatku dochodowego od osób fizycznych powoda za lata 2002 i 2003, jak również przebiegu kontroli podatkowej w zakresie rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania do budżetu państwa podatku dochodowego od osób fizycznych za lata 2002 i 2003. Wobec uznania żądania powoda za nieuzasadnione w zasadzie, Sąd oddalił także wnioski dowodowe zmierzające do wykazania szkody w postaci należności podatkowych wyegzekwowanych od powoda.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów, powództwo należało oddalić, co orzeczono w wyroku.

Z uwagi na sytuację majątkową powoda Sąd uznał, że w sprawie zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony, o którym mowa w art. 102 k.p.c. i nie obciążył powoda obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania na rzecz strony pozwanej, odstępując także od obciążania go kosztami sądowymi.

Zważywszy na sytuację rodzinną i majątkową powoda, który był częściowo zwolniony od kosztów sądowych w sprawie, Sąd odstąpił od obciążania go brakującymi kosztami sądowymi.